

Η κήρυση του Ορχάν

ΑΛΙΝ ΟΧΑΝΕΣΙΑΝ

Η ΚΛΗΡΟΝΟΜΙΑ ΤΟΥ ΟΡΧΑΝ

Σειρά: Ξένη Λογοτεχνία
Τίτλος πρωτοτύπου: Orhan's Inheritance
Συγγραφέας: Aline Ohanesian
Μετάφραση: Άρτεμις Τρίκκα
Επιμέλεια: Νεφέλη Χαραλαμπίκου
Σελιδοποίηση: Αλίκη Τριανταφυλλίδου
Προσαρμογή εξωφύλλου: Φαίδων Σμυρναίος
Θεώρηση Δοκιμίων: Εύη Ζωγράφου

Απαγορεύεται η αναδημοσίευση, η αναπαραγωγή, ολική, μερική ή περιληπτική, ή η απόδοση κατά παράφραση ή διασκευή του περιεχομένου του βιβλίου με οποιονδήποτε τρόπο, μηχανικό, ηλεκτρονικό, φωτοτυπικό, ηχογράφησης ή άλλο, χωρίς προηγούμενη γραπτή άδεια του εκδότη. Νόμος 2121/1993 και κανόνες του Διεθνούς Δικαίου που ισχύουν στην Ελλάδα.

Copyright © 2015 Aline Ohanesian
© 2017 ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΩΚΕΑΝΟΣ
Σόλωνος 136, 106 77, Αθήνα
Τηλ.: 210 3829339, 210 3803925 / Φαξ: 2103829659
e-mail: info@oceanosbooks.gr
www.oceanosbooks.gr
ISBN 978-618-5104-96-2

ΑΛΙΝ ΟΧΑΝΕΣΙΑΝ

*Η Κτηρονομιά
τον Ορχάν*

ΜΕΤΑΦΡΑΣΗ
ΑΡΤΕΜΙΣ ΤΡΙΚΚΑ

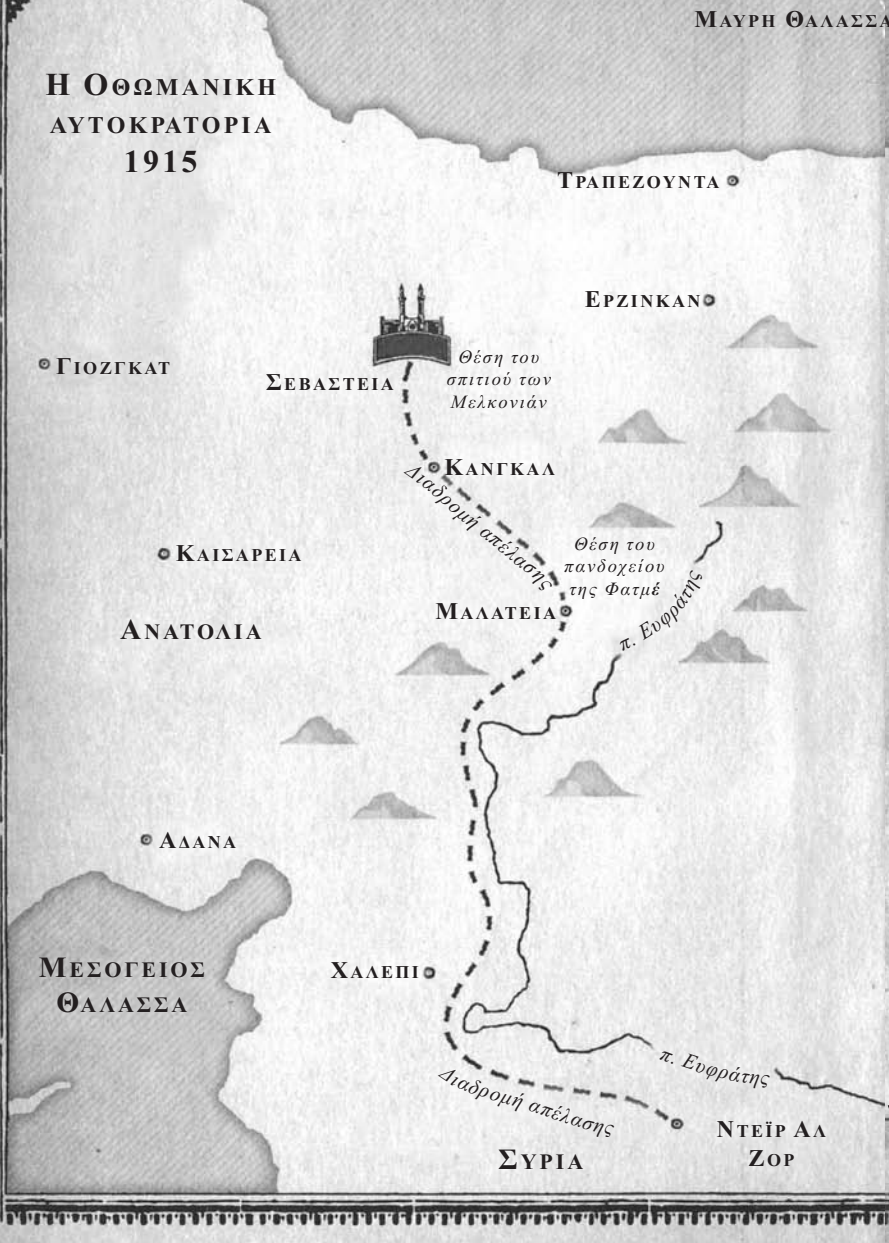

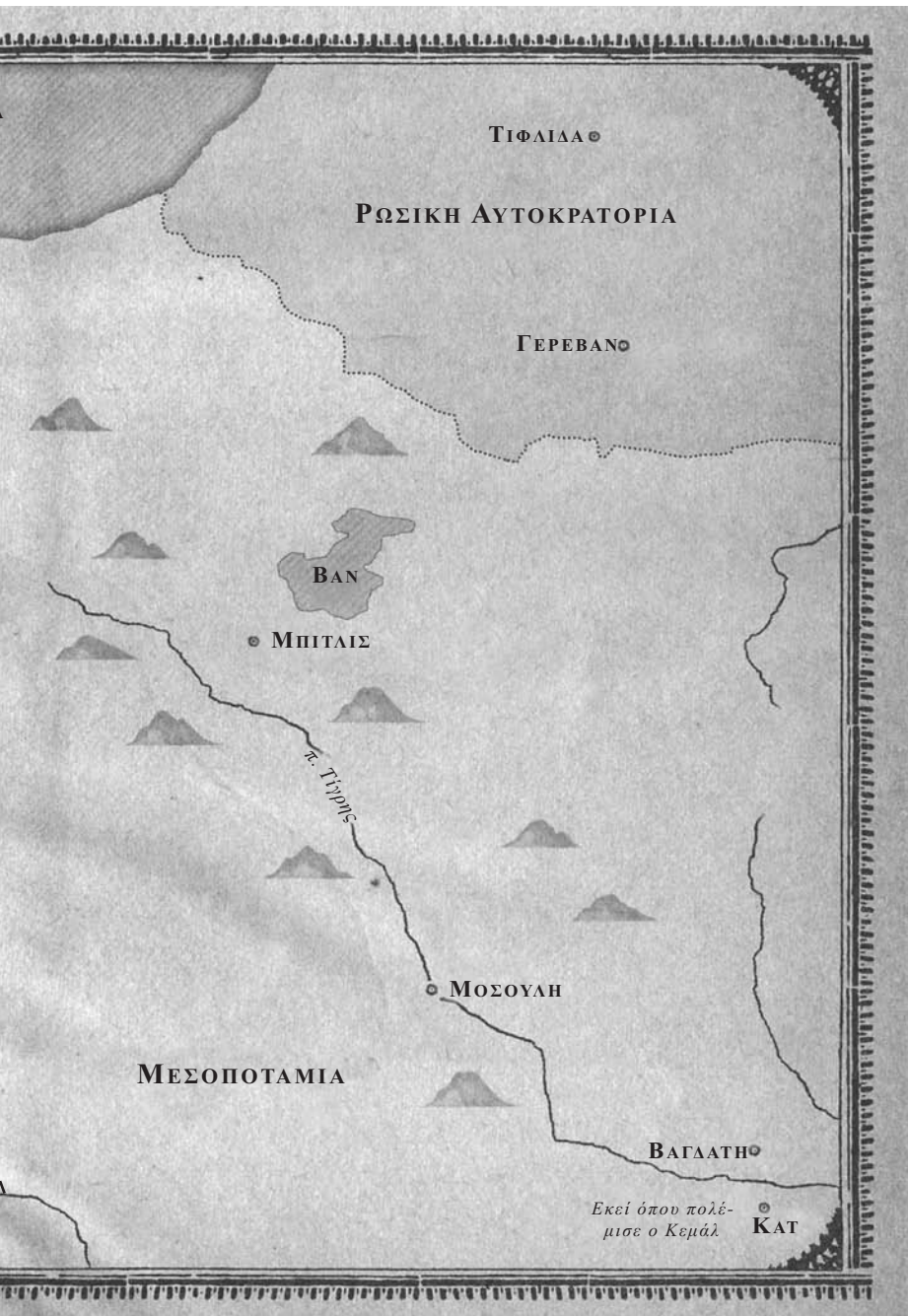
*Για τον Βραμ,
που το κατέστησε δυνατό
και για τον Άλεκ και για τον Βον,
που το κατέστησαν αναγκαίο*

*Το παρελθόν δεν είναι νεκρό,
δεν είναι καν παρελθόν.*
— ΓΟΥΙΛΙΑΜ ΦΟΚΝΕΡ

*Η γλώσσα είναι ο οίκος του είναι.
Στον οίκο αυτό κατοικεί ο άνθρωπος.*
— ΜΑΡΤΙΝ ΧΑΪΝΤΕΓΚΕΡ

Η ΟΘΩΜΑΝΙΚΗ
ΑΥΤΟΚΡΑΤΟΡΙΑ
1915

ΤΙΦΛΙΔΑ

ΡΩΣΙΚΗ ΑΥΤΟΚΡΑΤΟΡΙΑ

ΓΕΡΕΒΑΝΟ

ΒΑΝ

ΜΗΠΤΑΙΣ

π. Τύρρις

ΜΟΣΟΥΛΗ

ΜΕΣΟΠΟΤΑΜΙΑ

ΒΑΓΛΑΘΗ

Εκεί όπου πολέμισε ο Κεμάλ

ΚΑΤ

Μέρος Πρώτο

1990

Ένα Τσεκούρι στο Δάσος

ΤΟΝ ΒΡΗΚΑΝ μέσα σε ένα από τα δεκαεπτά καζάνια στην αυλή, βουτηγμένο σε μια λουλακί μπογιά, δύο αποχρώσεις πιο σκούρα από τον καλοκαιρινό ουρανό. Τα χέρια και το σαγόνι του εξείχαν από το χάλκινο χείλος, αλλά ο υπόλοιπος Κεμάλ Τούρκογλου, ετών εννήντα τριών, είχε πάρει ένα χλωμό μπλε χρώμα. Ο Ορχάν είχε μάθει ότι οι γέροι του χωριού στάθηκαν μπροστά στο μουλιασμένο πτώμα, πιάνοντας ανήσυχα τα κομπολόγια τους, ενώσο οι γυιοί τους περίμεναν κρατώντας τα ζάρια, από τα παιχνίδια στο τάβλι, που άφησαν στη μέση. Η σεμνότητα απαγόρευε τις γυναίκες θεάτριες, αλλά μέσα σε ώρες τα νέα διαδόθηκαν από τη μία κουζίνα και από τον έναν πάγκο παντοπωλείου στον άλλον. Ο παππούς του Ορχάν, ο ντέντε του, είχε βυθίσει το σώμα του, γυμνό εκτός από το παντελόνι, σε ένα βαρέλι βαφής ρούχων έξω από το σπίτι της οικογένειάς τους.

Ο Ορχάν χώνεται στο πίσω κάθισμα του αυτοκινήτου, μια πολυτέλεια για την οποία έπεισε τον εαυτό του

όταν ο τρόμος της επτάωρης διαδρομής προς το χωριό άρχισε να ξεπερνά τη θλίψη του. Ήθελε να θρηνήσει ιδιαιτέρως μακριά από τα κοτόπουλα, τους ηλικιωμένους, τους πλανόδιους εμπόρους ή, ακόμη χειρότερα, τους γνωστούς που μπορεί να έβρισκε στο λεωφορείο προς την Ανατολία, στα σωθικά της Τουρκίας. Είπε στον εαυτό του ότι είχε χρήματα για λίγη πολυτέλεια τώρα, αλλά το αυτοκίνητο έφτασε με μία ώρα καθυστέρηση και είχε χαλασμένο κλιματισμό και έναν οδηγό που βρομοκοπούσε φθηνή κολόνια και ιδρώτα. Ο Ορχάν ανάβει ένα τσιγάρο και κλείνει τα μάτια του για να ξεπεράσει τη σωματική μυρωδιά του άνδρα.

«Πάτε να δείτε την οικογένειά σας;» ρωτάει ο οδηγός.

«Ναι», απαντά ο Ορχάν.

«Ωραία. Πολλοί νέοι φεύγουν από τα χωριά και δεν ξαναγυρίζουν», λέει.

Η αλήθεια είναι ότι έχουν περάσει τρία χρόνια από την τελευταία του επίσκεψη. Αν ο Ντέντε είχε τη σύνεση να μετακομίσει από εκείνο το αναθεματισμένο μέρος δε θα υπήρχε κανένας λόγος να ξαναγυρίσει. Το αυτοκίνητο λοξοδρομεί από τον αυτοκινητόδρομο και προχωράει σε έναν πρόσφατα στρωμένο δρόμο προς την πόλη Σεβάστεια, στα προάστια της οποίας βρίσκεται το χωριό Καρόντ. Ο οδηγός επιβραδύνει και ανοίγει ένα παράθυρο αφήνοντας τη μυρωδιά του στρωμένου χώματος να περάσει στην καμπίνα του αυ-

τοκινήτου. Αντίθετα με την Κωνσταντινούπολη, της οποίας η μεγαλοπρέπεια αντανακλάται στον Βόσπορο, η κεντρική Ανατολία είναι η πεμπτουσία της άλλης Τουρκίας, στην οποία οι οπτασίες του μεγαλείου ή της προόδου είναι πολύ δυσκολότερο να εντοπιστούν. Εδώ οι βοσκοί ακολουθούν τα βελάσματα μακρύτερων κατσικών και κοντόχοντρες χωριάτισσες κουβαλούν στις πλάτες τους δεμάτια με προσανάμματα. Ο χρόνος και η πρόοδος είναι δύο μακρινοί συγγενείς που ανταλλάσσουν περιστασιακά επιστολές. Οι αρχαίοι δρόμοι της επαρχίας της Σεβάστειας, που κάποτε ανήκαν στον περίφημο Δρόμο του Μεταξιού, έχουν ζήσει το ποδοπάτημα των Ασύριων, των Περσών, των Ελλήνων και των Ρωμαίων. Σαπισμένα από την ξηρασία ξύλα, κομμάτια τσιμέντου και λαμαρίνες σάπιου σίγκου ακουμπούν αδύναμα πάνω σε αρχαίες βυζαντινές πέτρινες κατασκευές, των οποίων η αρχιτεκτονική πολυπλοκότητα υποδηλώνει ένα πιο ένδοξο παρελθόν. Στρώματα χώματος και πολιτισμού που έχουν ανασυρθεί από τα λασπωμένα νερά του Κιζιλρμάκ, του Άλυ, παράγουν μια ιζηματογενή αισθητική. Ο Ορχάν πιστεύει ότι η αβάσταχτη ζέστη των καλοκαιριών στην Ανατολία λειτουργεί σαν κολλητική ουσία για όλα αυτά τα διαφορετικά στρώματα.

«Έχετε αδέλφια;» ρωτάει ο οδηγός.

«Όχι» απαντάει ο Ορχάν.

«Μόνο τους γονείς σας, τότε;» ρωτάει ρίχνοντας μια ματιά στον Ορχάν μέσα από τον καθρέφτη.

«Έχω πατέρα, παππού και μια θεία», λέει κοιτάζοντας έξω στο άγονο τοπίο. Πώς γίνεται χωρίς ούτε ένα κτίσμα να τη βαραίνει να είναι τόσο βαριά η γη, τόσο πιεσμένη η ατμόσφαιρα που να δυσκολεύει την αναπνοή; Αυτές οι ίδιες εκτάσεις, που φέρουν το βάρος μιας ιστορίας που δεν μπορεί να διηγηθεί, τον ενέπνευσαν να πάρει τη Λείκα του Ντέντε. Κάπου γύρω στα δεκαπέντε ο Ορχάν ανακάλυψε ότι αν θόλωνε αρκετά την εικόνα στον φακό, το Καρόντ δε θα απειλούσε πια να τον πλακώσει. Μέσα από τον φακό οι πλαγιές και οι κοιλάδες των παιδικών του χρόνων άρχισαν να μοιάζουν με πίνακες αφηρημένης τέχνης, με μεγάλες πινελιές κίτρινου και πράσινου, με κρυμμένες εκτάσεις λεβάντας κάτω από έναν διαρκώς εναλλασσόμενο μπλε και πορτοκαλί ουρανό. Μόνο αργότερα συνειδητοποίησε ότι επέβαλε ένα νόημα στον κόσμο με τον τρόπο που αποφάσισε να τον απαθανατίσει. Αυτές οι πρώτες φωτογραφίες ήταν σαν πεταλούδες που πετούν σε γυάλινα καλάμια.

«Εγώ μεγάλωσα κοντά στη Σεβάστεια» συνεχίζει ο οδηγός. «Πώς είναι το επώνυμό σας; Μπορεί να το ξέρω».

Δεν μπορείς να γλυτώσεις από αυτή τη διαρκή ανάγκη που έχουν στην Τουρκία να αναγνωρίζουν τον άλ-

λον. Είναι ένα από τα λίγα πράγματα που λάτρευε ο Ορχάν στη ζωή στη Γερμανία: την ανωνυμία. «Τούρκο-γλου» λέει τελικά.

Η έκφραση του οδηγού πλαισιωμένη από τον καθρέφτη αλλάζει. «Συλλυπητήρια» λέει. «Ο Κεμάλ μπέης ήταν εξαιρετικός άνθρωπος. Είναι αλήθεια ότι πολέμησε στην Κτησιφώνα;»

Ο Ορχάν νεύει ρουφώντας άλλη μια τζούρα από το τσιγάρο του.

«Δε βγαίνουν πια έτσι. Αυτή η γενιά ήταν γεμάτη αληθινούς άνδρες. Πολέμησαν εναντίον όλης της Ευρώπης και της Ρωσίας, εγκαθίδρυσαν τη δημοκρατία και ίδρυσαν ολόκληρες βιομηχανίες. Φοβερό δεν είναι;»

«Ναι», συμφωνεί ο Ορχάν. «Είναι φοβερό».

«Η εφημερίδα γράφει ότι βούτηξε σε μελάνι ιατρικής χρήσης», λέει ο οδηγός.

Δεν είναι η πρώτη φορά που ακούει ο Ορχάν αυτή την παράλογη θεωρία. Είναι μια ιστορία που σκέφτηκε αναμφίβολα η πονηρή του θεία. Αν και ο Ντέντε ήταν αξιосέβαστος ήρωας του Α΄ Παγκοσμίου που έγινε επιχειρηματίας, ήταν επίσης εκκεντρικός άνθρωπος και ζούσε σε ένα μέρος όπου οι εκκεντρικότητες έπρεπε ή να εξηγηθούν ή να αποκρυφτούν.

Σε χωριά όπως το Καρόντ κάθε άνθρωπος, αντικείμενο και πέτρα πρέπει να έχει κάποια κάλυψη, ένα προστατευτικό στρώμα από ύφασμα, τούβλα ή σκόνη. Οι

άνδρες και οι γυναίκες καλύπτουν τα κεφάλια τους με σκούφους και μαντίλες. Αυτά τα πρότυπα σεμνότητας εκτείνονται και στα ζώα τους, στον λόγο τους, στις ιδέες τους. Γιατί ο θάνατος του Ντέντε να αποτελεί εξαίρεση;

Το αυτοκίνητο κόβει αριστερά σε έναν δρόμο με χαλίγια που οδηγεί στο χωριό. Ο Ορχάν ψάχνει την ξύλινη πινακίδα που ανήγγειλε παλιά το όνομα του χωριού με απλοϊκά χειρόγραφα λευκά γράμματα, αλλά δεν τη βρίσκει πουθενά. Ένα μικρό αγόρι με έντονο πορτοκαλί πουκάμισο και πράσινο σορτς περπατά πίσω από ένα κοπάδι αγελάδες. Χτυπά μια μεγάλη βέργα στις πλάτες τους σπρώχνοντας τες σε έναν από τους πολλούς στενούς διαδρόμους που είναι στριμωγμένοι ανάμεσα σε σπίτια από λάσπη.

«Αυτό είναι;» ρωτάει ο οδηγός.

«Ναι», λέει ο Ορχάν. «Συνέχισε σ' αυτόν τον δρόμο ώσπου να δεις το σπίτι με τις μεγάλες κολόνες».

Συνεχίζεται...

ΣΕΙΡΑ: ΞΕΝΗ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ

Τον βρήκαν μέσα σε ένα από τα δεκαεπτά καζάνια της αυλής, βουτηγμένο σε μια λουλακί μπογιά, δύο αποχρώσεις πιο σκούρα από τον καλοκαιρινό ουρανό. Τα χέρια και το σαγόνι του ακουμπούσαν στο χάλκινο χείλος του καζανιού, αλλά ο υπόλοιπος Κεμάλ Τούρκογλου, ετών ενενήντα τριών, είχε πάρει ένα μπλαβί χρώμα.

Όταν ο υπέροχος και εκκεντρικός παππούς του Ορχάν, που έχτισε μια δυναστεία με την ύφανση κιλιμιών και χαλιών, βρίσκεται νεκρός μέσα σε ένα βαρέλι με βαφή, ο Ορχάν κληρονομεί την παλιά επιχείρηση. Η διαθήκη του παππού του όμως είναι ένα πραγματικό μυστήριο! Ο Κεμάλ άφησε το σπίτι της οικογένειας σε μια ξένη ηλικιωμένη γυναίκα που ζει σε ένα γηροκομείο στο Λος Άντζελες. Γιατί άραγε ο παππούς του Ορχάν άφησε το σπίτι τους σε αυτή τη γυναίκα και όχι στην οικογένειά του; Ο Ορχάν επιβιβάζεται σε ένα αεροπλάνο με προορισμό το Λος Άντζελες για να λύσει το μυστήριο...

Εκεί, μετά από πολλές συναντήσεις, θα ξεθάψει την ιστορία που κρύβει τόσο προσεκτικά η γριά Σίντα. Κι είναι μια ιστορία, που αν βγει στην επιφάνεια, έχει τη δύναμη να καταστρέψει την οικογένεια του Ορχάν και να αλλάξει ριζικά και το δικό του μέλλον....

Ιστορία που διαδραματίζεται από τα τελευταία χρόνια της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας και φθάνει μέχρι τη δεκαετία του 1990, μια ιστορία παδιασμένου έρωτα, ανείπωτων θηριωδιών, απίστευτης επιμονής και κρυφών μυστικών που στοιχειώνουν μια οικογένεια.

«Μια βασανιστική ιστορία αφάνταστης δυσίας... Ένα μυθιστόρημα που διαδραματίζεται κατά την πιο σκοτεινή περίοδο της ανθρώπινης ιστορίας και αφήνει ένα έντονο αίσθημα ελπίδας».

Kirkus Reviews, διακεκριμένη κριτική.

ΩΚ 186

ΩΚΕΑΝΟΣ

Σόλωνος 136, 106 77 Αθήνα
Τηλ.: 210 3829339 - 210 3803925
www.oceanosbooks.gr

ISBN: 978-618-5104-96-2

9 786185 104962